

מה שבאמת קובע בנדרים, הוא לשון בני אדם.

שנינו במשנה: **קונם תבשיל**, אסור במעשה קדירה רך, ומותר במעשה קדירה עבה:

ומקשינן: **והא מתבשיל נדר**, ואם כן מדוע יש הבדל בין מעשה קדירה רך למעשה קדירה עבה?

ומתריצין: **אמר אביי: האי תנא**, ביאר לפי לשון בני מקומו, שלכל מידי דמתאכל ביה ריפתא [לכל מעשה קדירה שאוכלים אותו עם לחם] **תבשיל קרו ליה**, ולכן חלוק מעשה קדירה רך ממעשה קדירה עבה. שמעשה קדירה רך נאכל עם פת, ולכן נקרא תבשיל. מה שאין כן מעשה קדירה עבה, שאין הדרך לאוכלו עם פת, ולכן אינו נקרא תבשיל⁽²⁾.

וראיה לכך, שמעשה קדירה הנאכל עם הפת נקרא תבשיל, שכך שנינו בברייתא:

והתניא: הנודר מן התבשיל, אסור בכל מיני תבשיל, ואסור בצלי ובשלוק ובמבושל, ואסור בהיטריות רכות [בדלועין קטנים] **שהחולין אוכלין בהן פיתן**.

ומוכח מכך שהברייתא נתנה טעם לאיסור דלועין קטנים, לנודר מן התבשיל, משום שנאכל עם הפת. משמע, שכל מאכל הנאכל עם הפת, קוראים אותו תבשיל.

והוינן בה: כיצד אפשר להבין את דברי הברייתא שאומרת שדלועין יפים לחולה?

איני! אין זה מוכן.

שהרי **והא רבי ירמיה חלש** [היה חולה],

על לגביה [בא אליו] **ההוא אסיא לאסיוה** [רופא מפורסם לרפאותו],

הוא קרא דמחת בביתיה [ראה הרופא שמונח שם בבית דלועין],

שבקיה, ונפק [מיד עזב הרופא את החולה, ויצא מביתו].

אמר הרופא: מלאך מותא אית ליה לדין בביתיה, ואנא איעול לאסאה יתייה? [הרי החולה מחזיק את מלאך המוות בביתו, ואם כן כיצד אוכל לבוא ולרפאותו?]

ומוכח, שהדלועין, לא רק שאינם מועילים לחולה, אלא אף מזיקים לו. ואם כן כיצד אמרו בברייתא שהדלועין יפים לחולה?

ומתריצין: **לא קשיא**,

א. הא — מה שאמרו בברייתא שהדלועין יפים לחולה, מדובר בדלועין רכיכי [רכים].

הא — מה שהרופא אמר על הדלועין שהם קשין לחולה, מדובר בדלועין שהם **אשוני** [קשים].

ב. רבא בר עולא אמר לתרץ באופן אחר:

הא — מה שהרופא אמר על הדלועין שהם קשים לחולה, מדובר **בקרא גופיה** [בבשר הדלועין עצמם].

2. שני פירושים נאמרו בר"ן לבאר את קושית הגמרא, ותירוצה.

2. שני פירושים נאמרו בר"ן לבאר את קושית הגמרא, ותירוצה.